

Ritka alkalom művészeti képek és könyvek megszerzésére.

Csak addig, míg készletünk tart
alább megjegyzett könyvek és képek
mesés olcsó árért

KÉPES VILÁG.

igen sok feléte érdekes regények, beszélek, költemények Szász, Vértessy stb. költőktől, számos díszes képekkel.

1868. évi kötet tartalma.

Beszélek:

»A fekete asszony«, Kvassay Edé-től. »Armada«, angol regény Wilkie Collins-től. »Füst«, orosz regény Turgeneff Iván-tól. »Egy kegyenc története«, Vértesi Arnold-tól. »Az öreg Kállai bácsi«, Vértesi Arnold-tól. »Maligiére Bianca«, Mühlbach Luiza-tól stb.

Költemények:

Komócsy József-től, Dalmady György-től, Szász Károly-tól, Czuczor-tól stb. Történelmi czikkek, életrajzok, utazási és földrajzi czikkek.

1872. évi kötet tartalma.

Regények és novellák:

»Nickleby Miklós és családjának élete és viszontagságai«, Boz-Dickens-től. »Sas és galamb«, Balázs Sándor-tól. »A puskaporos zsidó«, Agai Adolftól. »Egy nemes szív büszkesége«, Lauka Gusztáv-tól. »Urambátyám«, Rodiczky Jenő-től. »Emmi első szerelme«, Wohl Janká-tól. »Ellenakna«, vig beszély Lauka Gusztáv-tól. »Véres nyomok«, Vértesi Arnold-tól. »A fa, mely télen virágzik«, Wohl Stefánia-tól stb. stb.

Költemények:

»Romhányiból«, Gyulai Pál-tól. »Az utolsó lecke«, Benedek Aladár-tól. »Titkos vágy«, Benedek Aladár-tól. »Zsiga bácsi«, Komócsy József-től. »Harm és Habakuk«, Prém József-től. »A hastingsi csatátér«, Szász Károly-tól stb. stb.

1873. évi kötet tartalma.

Regények és beszélek:

»Az atyafiak«, Vértesi Arnold-tól. »A titkos társulatok történetéből«, Adler Ignác-tól. »Férj és nő«, Wilkie Collins-től. »Erdei«, Rodiczky Jenő-től. »A pique-dame«, Puskin Sándor-tól. »Utazás a föld körül 80 nap alatt«, Jules Verne-től. »Az apa«, Björnson Björnstjerne-től. »Az utolsó fejezet«, Halevi-től. »A horog fogott«, László Mihály-tól. »Az olasz tribunos«, Vértesi Arnold-tól. »Vérnyomok«, büntügyi történet Vacano Emil-től. »Rajzok a zsidó-életből«, Agai Adolftól. »Marek-a Muk«, Bret-Harte-től.

Költemények:

»Beteg vagyok egy ábránd beteg«, Kis József-től. »Az együttlét dalai«, Prém József-től. »Fejed lehajtv«, Csengei Gusztáv-tól. »Utolsó tanu«, Ábrányi Emil-től. »Nyugtató dal«, Benedek Aladár-tól. »Dal«, Komócsy József-től. »Philine dala«, Szász Károly-tól.

1 kötet ára 6 frt helyett csak 1 frt 20 kr.

BORSSZEM JANKÓ ALBUM

színes és más képek és szöveggel 1 kötet 2 frt helyett csak 30 krajczár.

Jutalom-képek, aczell-, kő-, fametszet és színyomatnak, mind művészies kiállításban.

NÉV	Rajzoló	Rajznm	Nagyság	Bolti ár	
				magas	széles
I. csoport.					
8 darab történelmi kép, tollrajz.					
12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19. sz.					
Bolti ár 16 frt, 1 frt 20 kr. leszállított ár helyett csak 1 forint.					
II. csoport.					
6 darab történelmi kép, aczellm. és kőrajz.					
2, 3, 20, 23, 24, 25. sz.					
Bolti ár 25 frt, 2 frt 90 kr. leszállított ár helyett csak 2 frt 50 kr.					
III. csoport.					
5 darab genre- és különféle képek.					
27, 28, 29, 30, 33, 34. sz.					
Bolti ár 15 frt, 1 frt 20 kr. leszállított ár helyett csak 1 forint.					
IV. csoport.					
5 darab aczellmetszeti kép.					
35, 36, 37, 38, 40. sz.					
Bolti ár 24 frt, 1 frt 75 kr. leszállított ár helyett csak 1 frt 50 kr.					
V. csoport.					
3 darab híres Munkácsy-féle kép.					
42, 43, 44. sz.					
Bolti ár 12 frt, 2 frt 40 kr. leszállított ár helyett csak 2 frt 20 kr.					

Csomagolási, szétküldési és postabélyegdíj minden küldeményért (egy vagy több darab) összesen csak 10 kr.

Megrendeléseknél csak a csoport vagy a képek számait kérjük megjegyezni.

Kiadja és nyomtatja »Franklin-Társulat« magyar irodalmi intézet és könyvnyomda Budapest, (egyetem-utca 4-ik szám).

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: (egész évre... 12 frt / fél évre... 6 frt) Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: (egész évre... 8 frt / fél évre... 4 frt) Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: (egész évre... 6 frt / fél évre... 3 frt)

2. szám. — 1876.

Budapest, január 9.

XXIII. évfolyam.

KRUSPÉR ISTVÁN.

A Jelen időpontban, midőn hazánkban az eddig divott s törvényes mértékek helyét a méterrendszer foglalja el, épen alkalmoszerűnek találjuk, hogy olvasóinkat megismertessük azon nagyérdemű férfival, kinek a tanári s általában a tudományos pályán kivívott érdemei mellett, épen a méter-rendszernek ugy tudományos, mint gyakorlati meghonosítása körül hazánkban elsőrendű szerep jutott, s ki e szerepnek is ép oly sikerrel s oly érdemteljesen felelt meg, mint élete és működése minden egyéb elébe tűzött feladatainak.

Kruspér Istvánról szólunk, műgyetemenk egyik legkitünőbb tanáráról, a m. tud. akadémia rendes és munkás tagjáról, s hazánkban a matematikai és technikai tudományok egyik elsőrendű művelőjéről.

1870. tavaszán ugyanis, midőn a méter-mértékrendszer behozatala hazánkba a kormánykörökben már el volt határozva, a kormány Kruspér István és Szily Kálmán műgyetemi tanárokat küldötte ki Párisba, hogy a magyar akadémia birtokában levő platina méter-rudat (etalont) és kilogramot, — melyek ha nem családunk a gr. Batthyány-féle bicskei gyűjteménnyel kerültek az akadémia birtokába, — a Párisban levő francia eredetivel összehasonlítsák. Ez alkalommal Kruspér egy nem jelentéktelen hibát fedezett föl a francia etalonon, s figyelmeztette reá a párisi tudósokat, kik azt évek hosszu során sem vették észre.

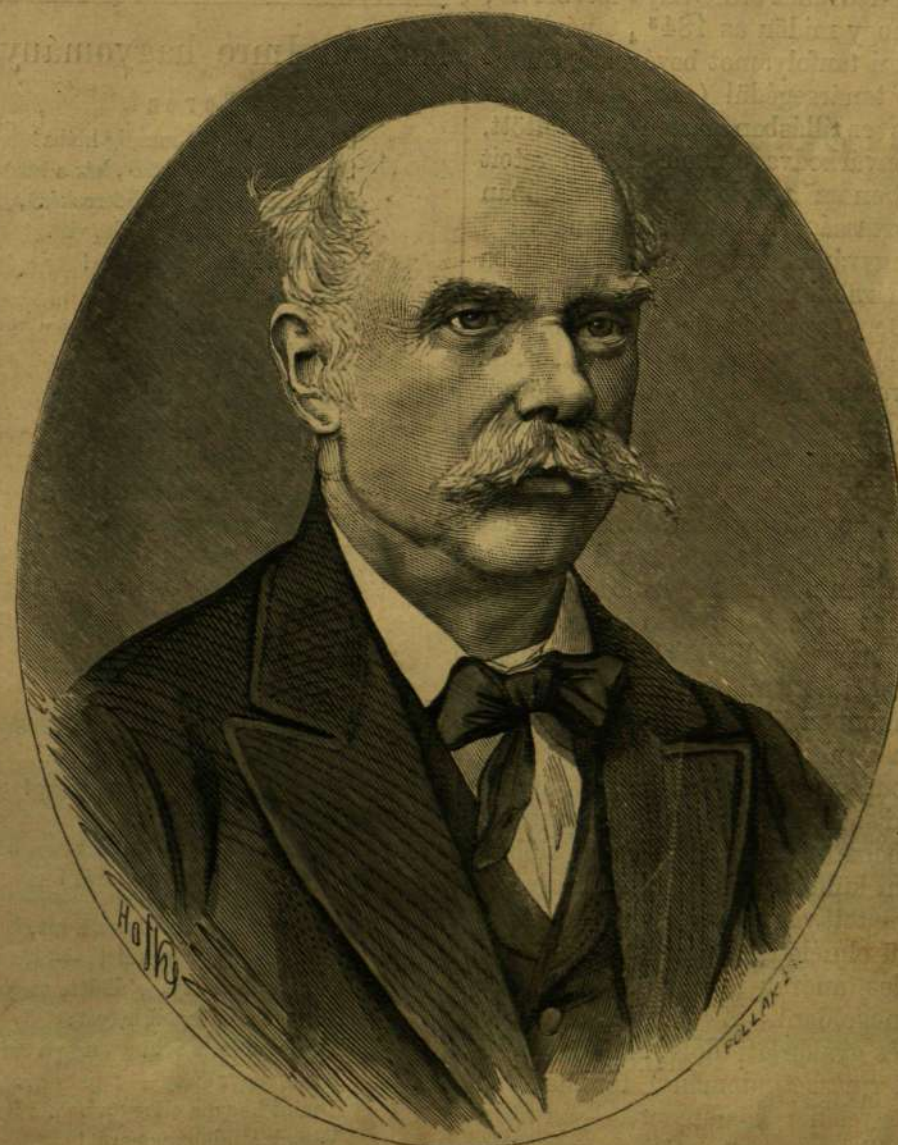
Ugyanazon év augusztus 8-kán nyílt meg a nemzetközi méter-konferencia, melyre a nevezett két tanár, a kormány megbízásából ismét Párisba utazott. A francia-poros háboru azonban épen akkor tört ki s az alig megnyílt konferencia, csak néhányelőleges értekezletet tarthatva, ismét szétoszlott. 1872-ben azonban újra megnyílt a nemzetközi értekezlet. Az összes tagok bizottságokra oszolva működtek, s egy ily bizottságnak Kruspér volt az alelnöke. Egyszersmind állandó nemzetközi méter-bizottság választottott 12 tagból, mely a jelen év elején volt megkezdendő működését. Kruspér ezen bizottságra történt szavazás alkalmával a 15-ik

helyre jutott s így a pöttagok között a harmadik helyet foglalta el; s minthogy Anglia és Hollandia ez állandó bizottságból kilépnek, a részokról választott három tag helyét a három első pöttag, s köztök Kruspér is, fogja elfoglalni.

Két izbeni párisi utjáról s ottani működéséről és eljárásairól Kruspér kimerítő jelentéseket tett mind a kormánynak, mind az akadémia felé. E jelentései francia nyelvre is lefordítatván, azokról a francia tudósok is meleg elismeréssel nyilatkoztak.

1874. tavaszán a magyar kereskedelmi miniszter ismét Kruspért bizta meg a méterrendszer behozatalának előmunkálatai-

val és különösen a mértékhitelítés körüli teendőik rendszeresítésével. Kruspér e végből Bécsbe és Berlinbe utazott, a központi mértékhitelítő bizottság hivatalait megtekinteni s azok eljárásaival megismerkedni. Ottani tapasztalatai felhasználásával, miután több hazai kitünőséggel együtt részt vett a métermértéknek behozataláról szóló törvény szövegezésében, — ő dolgozta ki ahhoz a hitelítési körüli eljárást. Már ekkor a m. kir. központi mértékhitelítési bizottság megalakítatván, annak elnökévé, s a mértékhitelítő hivatal igazgatójává neveztetett ki. E hivatal, melynek műszaki személyzete összesen három egyén-

KRUSPÉR ISTVÁN.

ből áll, az ő vezetése alatt már eddig, az egész országban több mint harmadfélszáz hitelesítő hivatalt szerelt föl s számos községnegyeleket mintamérvéket.

De bármily nagy tevékenységet fejtett is ki Kruspér a méter-mértékrendszernek tudományos és gyakorlati meghonosítása körül hazánkban: e téren való működése mégis csak mellékes maradt, az ő főfoglalkozási tere mellett, melyen már évtizedek óta gyűjti az érdemeket; s ez a tanári és azzal összefüggő tudományos írói pálya.

Kruspér 1818-ban január 25-én született Miskolcra. Gimnáziumi és böcsészeti tanulmányait szülővárosában végezte. Majd, hódolva az akkori orvosi tudományok és a jogi tanfolyamra. A technikai tudományok iránti érdeklődés s a szükségességök felőli meggyőződés még akkor igen gyöngyben állt hazánkban. A magyar nemesi büszkeség nem engedte, hogy a fiak más, mint jogi pályára lépjenek s e miatt az ipar, technika, mérnökség csak a polgári osztály kenyerkeresetűl tekintett. Egy Vársárhelyi és Beszédes csak ritka kivételek voltak, és mindössze is igen kevesen ahhoz, hogy a mérnöki tudomány gyökeret verjen e földben. Így került Kruspér is a jogra, Késmárkra. De ez a tudomány nem ízlett neki s elhatározta, hogy búcsút vesz a pandectától és az institutiókat Enklidessal cseréli föl. Mielőtt azonban a műegyetemre ment volna, három évet gyakorlaton töltött, a mérnöki külső jártasság megszerzése végett, a mi után kétségkívül könnyebben sajátítható el az elmélet is. Lőcsén, egy jeles gyakorló mérnök oldala mellett töltött két gyakorlonoki év — és több megyére kiterjedő mérnöki munkálkodás után a bécsi polytechnikumba ment Kruspér, melynek egyik legkitünőbb növendéke s a híres Stampfernek csakhamar kedvező tanítványa lett belőle; annyira, hogy midőn az 1843/4. tanévben a műegyetemi tanfolyamot bevégezte, Stampfer mellé tanárságú (assistens) nevezetett ki s ez állásban három évet töltött, tanulva, buvárkodva s nemcsak ismereteit bővítve, hanem a tudomány előadásában is nagy jártasságot szerezve magának.

Oda hagyván Bécsét, visszatért hazájába s itt a mérnöki pályára akarta szentelni magát. De a gondviselés nem engedte, hogy tehetségei a magánygyakorlat szűk körében veszsenek el. 1850-ben először helyettes-, majd rendes tanárrá neveztetett ki a József-ipartanodához, mely intézet 1856-ban műegyetemi rangra emeltetett. Itt tűnt ki, hogy Kruspér valóban tanárnak született, Őt-hat-féle tantárgyat is adott elő és pedig mindeniket egyenlő alaposággal s a mi több azzal a neki sajátos világossággal, mely a hallgatók figyelmét megragadja s lehetetlenné teszi, hogy meg ne értsék. Azonban fő-, s most már egyedüli tantárgya a tulajdonképi földmérés és felbővített geodesia. Ő a tudományt, önálló buvárlatai alapján, eredeti felfogással s mélyen beható elmével valóban előbbre vitte, a mi külföldön is el van ismerve fölé. Megfejtett vagy egyszerűsített oly nagy nehézségű elméleti kérdéseket, a melyeket előtte, jeles tanárok is sikerületlenül igyekeztek megoldani. E téren sok becses elméleti és gyakorlati dolgozzal gyarapította a természet-tudományi társulat és a mérnök-egyesület közlönyeit, — az utóbbinak 1868-ban szerkesztője is volt. Ré-

mérnöki eszközt s készüléket; a többi közt feltalált egy sajátos távesőt, osztó-készüléket; módosította a Stampfer-féle lejtmerő (niveau-) műszert, s maga is szerkesztett egyet, mely lméleti pontosságra, elmés szerkezetre, egyetlen a maga nemében.

Trodalmi munkásságának legértékesebb gyümölcse: földmértana. Mélyen érezve egy, a magyarországi viszonyokhoz alkalmazott földmértani tudományos kézikönyv hiányát, maga írt s adott ki egyet 1869-ben. E kitűnő művet az akadémia 400 arany tiszteleddj mellett tette sajátjává s adta ki a tudományos kézikönyvek során.

Kruspér tudományos munkálkodását az akadémia már idején méltányolta. A forradalom után első tagválasztó gyűlésén 1858-ban mindjárt levelező-, 1870-ben pedig rendes tagjává választott. E tudományos társulat körében több ízben tartott szoros szakmai előadást, mindig azon világossággal, mely a szakfőfiakat is meglepi s még a laikusok előtt is feltár valamit a mathesis rejtelmeiből.

Kruspér rendkívül szerencsés előadó a tanári széken. Tanítványai figyelmét, elméjét, érdeklődését, egészen hatalmában tartja. Ép oly kedvesek s tanúságok gyakorlati előadásai, mikor a tanterem helyett a szabad téren üti föl a mérő asztalt s vezeti a leendő mérnökök csoportját. Előadásait nyájas kedvvel tudja fűszerezni s az ő tanítványai nem hisznek az általános tévhitben, hogy a mathesis száraz tudomány.

Tanári pályájának a múlt évben érte meg negyedszázados jubileumát. Ohajtuk, hogy soká hirdesse még a szám- és mérnemtani elvülhetetlen örök igazságait a fiatal nemzedékeknek, s mutasson példát az elmélet és gyakorlat ama szép egyesületére, mely hazánkban ritkább, pedig szükségesebb, mint bárhol a világon!

Madách Imre hagyományaiból.

Pereat.

Soká hívenk, — mindig hiába!
S megint csak hittünk, bár a hit
Mindannyiszor, hiú lidérczékent,
Sárban hagyt, hínárba vitt.
El hát a hiál! félre vele!
Fel, fel, kiáltuk: pereat
Szívünkben, úgy, miként ez a bor —
S vágjuk a falhoz poharát!

Soká szerettünk, — mind hiába!
Mi áldozánk, más élvezett.
Hej! a ki gyűlöl, nem eselődik
S nem fosztja meg a szeretet.
El hát a szeretettel végre!
Fel, fel, kiáltuk: pereat
Szívünkben úgy, miként ez a bor —
S vágjuk a falhoz poharát!

Rég kábit a remény esilláma,
Míg szívünk vére folydogál;
Kétségbe esének, jól tudom, hogy
Régen kiszenvet volna már.
El hát, el a reményvel végre!
Fel, fel, kiáltuk: pereat
Szívünkben, úgy, miként ez a bor —
S vágjuk a falhoz poharát!

És mégis hogyha elvesz a hit,
El a remény és szeretet, —
S helyette kétely, gyűlölet, meg
Kétségbe esés foglal helyet:
Akkor mi is, s velünk, min a sziv,
Hóbb vágya függ — mind pereat
S mint hogyha elfogy a nemes bor:
Vágjuk a falhoz poharát!

A CSUDÁLATOS TÖRTÉNET.

(Nagymama meséje.)

Irta Balsay Sándor.

(Folytatás.)

A gyermeket felvették és hazavitték. Az ifju papné ugy nevetett, ugy örült neki, hogy könyei is kicsordultak. Százat csokolt rajta, s ugrálva, kacagva vitte hazáig. Csak bár ezt is vissza ne követeljük tőle, mint a Csepü Marcezi méhkasát, mert ő nem adja a vármegyének sem. Milyen furcsa az, hogy ő neki már kis fia van. Az isten adta.

Férjét nem hatotta át ez az öröm; ő benne a lelkész lépett előtérbe. Legelőször is azt a kérdést tette föl: meg van-e keresztelve, vagy nincs? Kétségkívül nincs, mert az egyszer megkeresztelt gyermeket már nem lehet oly könnyen elsikkasztani. Tehát meg kell keresztelni. Ez eddig helyes. Igen, de kié a keresztelési jog? Kereszt tövében találtatott: nem az van-e ezzel jelezve, hogy az anyja katolikus? Ugy de — furfangoskodék benne Kalvinus lelke — a temető a reformátusoké, a találó is református: annál fogva áruulást követne el saját egyháza ellen, ha egy lelket, melyet megtarthat, szándékosan elvetne. Első dolga volt tehát a gyermeknek a szentkeresztsgben részesíteni. A papné volt a keresztanya. A lelkész a gyermeknek Áron nevet adott, mivel ugymond, valóságos testvére a Nilus vizére boesátott Mózesnek, és az anyakönyvbe Talált Áron nével jegyezte be. Így elég volt téve annak a két betűnek is, a mi a gyermek leplelő volt himezve: T. A. annyí mint talált Áron.

A kis Áront a fiatal asszony gondjai alá vette. Dajkát nem fogadott neki, mivel arra nem volt pénzök, hát dajkálta maga. Szoptatót sem fogadhatott, mivel azt meg pénzért sem kapott volna: hanem hát egy papné igen hatalmas személy a maga eklézsiájában. Bizony a kinek a kenderét az iskolás gyerekek nyúvik, hajadonok tilolják, öregasszonyok gerebenelik, vadók fonják; kinek a fáját a herangozó eladja, buzáját kurátor árulja; a ki maga előrendelheti a leányokat és a fiatal asszonyokat, és erkölcsi leckékét adhat nekik, hogy miképen nem szabad a természet ajándékaival, u. m. patyolattal, klárisssal, kartonnal és gyertyakorommal visszaélni: egy ilyen tekintélynek semmi sem könnyebb, mint a kis Áront kövérebben nevelni fel, mint azt hűségtelen anyja tehetne volna. Oh nem téhéttel, ezüzelival és undorító péppel, mint a pestvidéki lelketlen banyák szokták. Nem. Volt a faluban mindig hét-nyolcz kisgyermekes asszony. A tiszteletesné sort vett rajtok, egyszer egyiket, máskor másikat rendelte magához szoptatásra. Ragyogott a szemök, hogy ők ilyen szent tisztre vannak méltatva, s még inkább a kis kurátoré, a kinek kötelessége volt őket a kezébe adott lista szerint fölrendelni. Soha még gyermekem anyi áldás nem volt, mint a kis „pap Áron“ —. Az áldás fele természetesen a tiszteletes asszonynak jutott, a kinek angyali szíven a kis féreg ugyan jó helyet talált. Semmi kétség, hogy isten igen meg fogja áldani. Annyi gyermekes asszony áldása csak megfogamzik.

A lelkész sem mulasztotta el bejelenteni az esetet, melynek következtében ki is ment az esküd az szándékkal, hogy a gyermeket, mint határozottan katho-

lusnak jelzett — mert kereszt tövében talált — csecsemőt a katolika anyaszentegyház gyámsága és nevelése alá helyezze. De mit egy esküdűt víz szoptatós asszonynak, mit egy egész vármegye tíz kölykesoroslánnak, kik kigyuladt képpel rohantak a parokhiára és csipőre tett kézzel protestáltak az erőszakoskodás ellen. Ők nem szoptattak papista gyereket. Az a gyerek kávinista tehát szoptott.

A vármegye sem akarta hagyni a dolgot és komolyabb intézkedésekhez készült. Szerencsére a parokhia plebánusának — nagylelkű ur volt az, édes fiam — fölébe ment az eset, az aztán elcsitította a dolgot, és megírta a vármegyének, hogy végezze a maga dolgát, és ne akadjon olyanba, a mit nem bíztak rá. Mit firtatják azt, a mit senki se tud? Azt a gyermeket az isten rendelte oda, a hol van. Ne akarjanak ők az isteni gondviselésnél bölcebbek lenni....

Ekkor a vármegye is felhagyott a dologgal, és a gyermek ott maradt, a hova az isten rendelte.

II.

A fiatal asszonyt aztán magát is megáldotta az isten. Következő évben fia született neki. Azután született neki másik, azután harmadik, azután negyedik, ötödik, hatodik, hetedik, nyolczadik is. Valami ám az édes fiam, minden nap négyszer tíz vagy tizenegy darab kenyér, minden esztendőben s pedig évenként nem egyszer tíz-tizenegy pár cipő, ugyanannyi öltöző ruha egyszerre; arra mindre mosni, varni. És mindannyiért éjjel és nappal örömmel vagy könyhullatással könyörögni! Szerencsére a negyedik születt leánygyermek volt, a kinek nagy hasznát lehetett venni kisebb testvérei dajkálásánál.

A kis Áron szépen fejlődött. Négy éves korában olvasott, öt éves korában írt és számolt. Hat éves korában a mit kétszer elolvasott, azt el is tudta mondani könyv nélkül. Tűz esze volt.

A szegény Ákhábnak meg is nőtt miatta a gondja. Csak egy kevéssel lett volna nehezebb fejlődésű, minden furdalás nélkül határozhat vala jövőjéről. Kijáratja vele a falusi iskolát, azután használni fogja jószárai mellé. Végre idővel vőnek szállítja valami tisztességes házhöz.

De ilyen gyermeket, kit a gondviselés egyenesen deáki pályára rendelt — paraszti életmódra kárhoznatni valóságos bűn volna. Hát hiszen isten nem azért bízta ránk ezt a talentumot, hogy elássuk.

„Ugy van édes atyja! Ezt a gyermeket mint bízta ránk; ugy kell nevelnünk a isten isten kinyilatkoztatja a maga akaratját a gyermek elméjében. Nekünk sem esnék jól, ha a mi szegény kis Józsefünkkel mostohán bánánánk.“ Ez volt Ákhábné véleménye.

Tehát szabattak neki egy öltözet ruhát jó erős szatinglóból, egy jó meleg téli zubonykát pukovai posztóbból, szép kis katonás pirkát a fejébe, egy pár bornyubőr eszmatá duplatalpplal, és elvitték deák iskolára. Szállást és kosztot fogadtak neki 60 ftért. De más papok sem fizettek többet az édes fiakért. Igaz, hogy a másik esztendőn kénytelenek voltak szolgának adni a konviktuson, de hiszen nem volt egyéb dolga, mint asztalt teríteni és szobát seperi. Ezért kapott szállást és ételmezést. Mosni, maga mosott rá a szegény Ákhábné, kéthetenként alkalmatól szállítattván ki és be fehémeműt. Ez bizony jobb is, mert

az anyja csak jobban észreveszi, ha szakadás van a ruhán.

Kénytelenek voltak ekként intézkedni, mert a saját gyermekeik is nőttek.

A hol anyja a gyerek, ott hatvan forint is nagy pénz. Te édes fiam csak egy gyerek vagy, de elhíheted, hogy atyádnak két-annyi a sóhajtsa mint a garassa. Eleget sajnálták, hogy szolgának kellett adni az árvát, de mit tehettek, mikor ott volt a többi is? A magukéval még csak annyit sem bírtak megenni, mint Áronnal; mert nem adhatták iskolára, mikor már arra való lett volna.

Hanem Ákháb élelmes ember volt, tudott magán segíteni. Nem vitte fiait iskolára mindjárt, hanem költség kimelésből tanította őket otthon maga. Nagyon tudó ember volt, s taníthatta volna bizony valamennyit akár a retorikáig, mert tudott görögöt, algebrát, antiquitást: de elégnék tartotta, ha két-három osztályig vezetete, — ne legyenek, ugymond, domidoctusok, — azután vitte őket iskolára.

Ettől az időtől fogva sohasem volt az iskola Ákháb gyereke nélkül. Volt ugy, hogy őt is tanult egyszerre. A nagyobbak konviktuson, a következők szolgálai állapotban, a legkisebb fogadott kosztot. Nem lehetett másként. Nem győzték volna.

Áron is keresztül ment a szolgaságon, azután eszközlött neki az apja alumnemot, s ez bizony rá is fért, mert a gyerek már nőtt, és látszott a szeméből, hogy szegényli a szolgaságot. Szolgák lehetnek az olyan kis gudúz gyerekek, a kik a grádus közepén vagy végén csüggnék-lógnak, a kiket mindenkinek lehet rúgni, ezibálni, — de a ki olyan jótanuló, az bizony szegényli más keze lába lenni.

Látszott is rajta, maga is érezte, hogy nem szolgának való. Testi nevelkedésével arányban fejlődött benne Istennek gazdag lelki adomány. Azonkívül engedelmes és szelid fiu volt, és takarékos. Igaz, hogy nem is volt miből költenie. Ruháit tisztán megörizte; kétannyi ideig eltartott rajta a ruha, mint más közönséges gyermekén. Egyszóval olyan fiu volt, a minőnek atyád téged szeretne látni édes fiam.“

„Nagymama, te most ezt a történetet azért gondoltad ki, hogy nekem hegedűszóban szép mesét jelents.“

„Nem fiam, nem mese, hanem igaz történet...“

„Nem igaz történet ez nagymama, mert olyan gyermek nincs a világon, mint a te Áronod, a kin a ruha kétannyi ideig tartana.“

Nagymama mélyen sohajtott. „Hát ne folytassam?“

„Csak folytasd nagymama, de énram ne fordítsd e példádát, mert én akkor elalszom.“

„Tehát Áron nőtt, és jól tanult. Examének alkalmával jutalmakat is szoktak osztogatni, hanem azokat rendszeren papfiuk kapták.“

„Oh azok a grapsa papok!“

„Nem fiam, ne vádold a papokat. Ők tartották fenn az iskolát és a jutalmak is az ő zsebéből kerültek. Nem lehet rossz néven venni tőlök. Ákhábné megsajnálta a szegény fiut és a következő examenre egy egy ezüst huszast vitt magával. Azt átadta a professornak, s megkérte hogy azt Áronnak adja oda exameni jutalmul.

Mekkora volt a szegény asszony öröme, mikor a fiu ragyogó szemmel dicekedett

neki a jutalom-éremmel. Még máig sem tudja kítől került.

Hát még mikor a kis Áron először prédikált odahaza! Pedig csak novitius rhetor volt. A szegény Ákhábné épen akkor beteg volt: hát nem bevittete magát szelyeszekén a templomba, és nem sirt vele együtt az egész közönség? Mikor a templomból kijöttek, a szoptató anyjai körül fogták Áront, és körül esókolták aranyos száját, beszédes szemeit... .

Ákháb Endre pedig, a ki szintén igen meg volt elégedve, egy lázsiás tallért adott neki.

„Fiam! mikor én a te korodban először prédikáltam, egy öreg preorans katedrójában, az öreg egy ezüst petákot adott emlékül. „Tedd el ösém“ — mondá — és majd ha valami jó fiu s a te katedrában hasonló próbát tesz, add ezt neki.“ Nézd fiam, az öreg preorans petákja megnőtt, nekéd adom az öreg szagaival együtt.“

Áron kezét esókoltá. Megtartogatta pénzét, a lázsiást és a huszast. Dehogy költötte volna el. Kell az neki Debreczenbe. El is vitte.

Mikor Áron Debreczenbe volt menendő, Ákháb Endre előzőleg mindent rendbehozott, hogy a fiu ne küzdjön nehézségekkel. Őh édes fiam! Valahányszor arra a szent városra gondolok, mindig kicsordul a könnyem. Hány szegény ifjunak adott az lelki testi táplálékot. Hány elvettett árvának lett az édes anyjává! Hány durva köből faragott ékes oszlop! Hányat nevelt fel a maga tején! Azt mondják szegényesen: annál nagyobb az érdeme. A fának elég ha jó földbe van ültetve, a többi az isten gondja.

Sok gondot ad a szegény szülőknek az a két nyári hónap. Ti édes fiam csak a vakációnak örültök; két hónapon keresztül egyebet sem tesztek, mint rugdalóztok, hanyagkodtok, esatagoltok egyik vízből ki másikba be, egyik erdőből ki, másikba bele, lerájtátok magatokról azt a kis ruhát, a mit az iskolában el nem bírtatok szagtatni. H szen ugyanis újat kaptok, azt mondjátok. De tudom másként beszéltek, ha megtudnátok számlálni, hány hajszál őrül meg apátok fején, míg kikukoricizza, honnan teremtes elő ruhátokra a pénz, hány könyvet hullat édes anyátok arra a vászonra, a mit ingnek felvarr. Láttad-e anyád varró kosarát? Milyen gondal őrízgeti ott a félkopott inggomokat. Te pedig, ha kérdem: hová lett az ingedről a gomb? csak olyan könnyedén szoktad odavetni: Hát a Csócsa Laczi leszakasztotta. Le hát, de bizonyosan nem stylusfordítás közben... .

„Nagymama! most vakáció van, ilyenkor nem leczkéztünk.“

„Pedig rátok fér édes fiam, éjjel-nappal. Mikor a ruha megvan, akkor a koszt-pénzt előteremteni, ha csak egy harmadát is. Hát még a könyvek? Egy Cellarius egy tallér, egy Cornelius egy huszas, — a temérdek papiros a mit felcsirizelték. Hát még a tandíj, csak az maga két ezüst forint... . Honnét kerül ez elő mind?“

Az a szerencse, hogy novemberben kezdődik a tanulástok, mert ha októberben kezdődne, nem tudom hogyan készíthetné el a sok szegény apa iskolára a gyermekét. De így csak árulhat egy kis pénzt kit buzából, kit kukoricából. Ákhábnak is bizony gondot adott Áron.

(Folyt. követték.)

A husziták.

„Az emberek Atyja nem beszélhet gyermekeihez érthetetlen nyelven.“ „Jézus, midőn megváltotta az emberi nemet, nemesak testével, de vérével is tette azt.“ „A mindenütt jelenvaló Istennek helytartóra szüksége nincs.“ — ezek voltak azok a rémületes tanok alapzikkelyei, melyek a XV-ik század elején megrendítették a világot s melyeknek Husz Jánosban oly veszedelmes szószólójak akadt, hogy a két legnagyobb

felén ott álltak a római egyház hívei, a katolikusok, szemben a bethlehemi egyház prédikátorának rajongó követőivel, a huszitákkal, kik anyanyelvökön akarták hallani az Ur szavát, két szín alatt részesülni az Ur-vacsorában s a seregeknek Urán kívül nem ismertek el más urat.

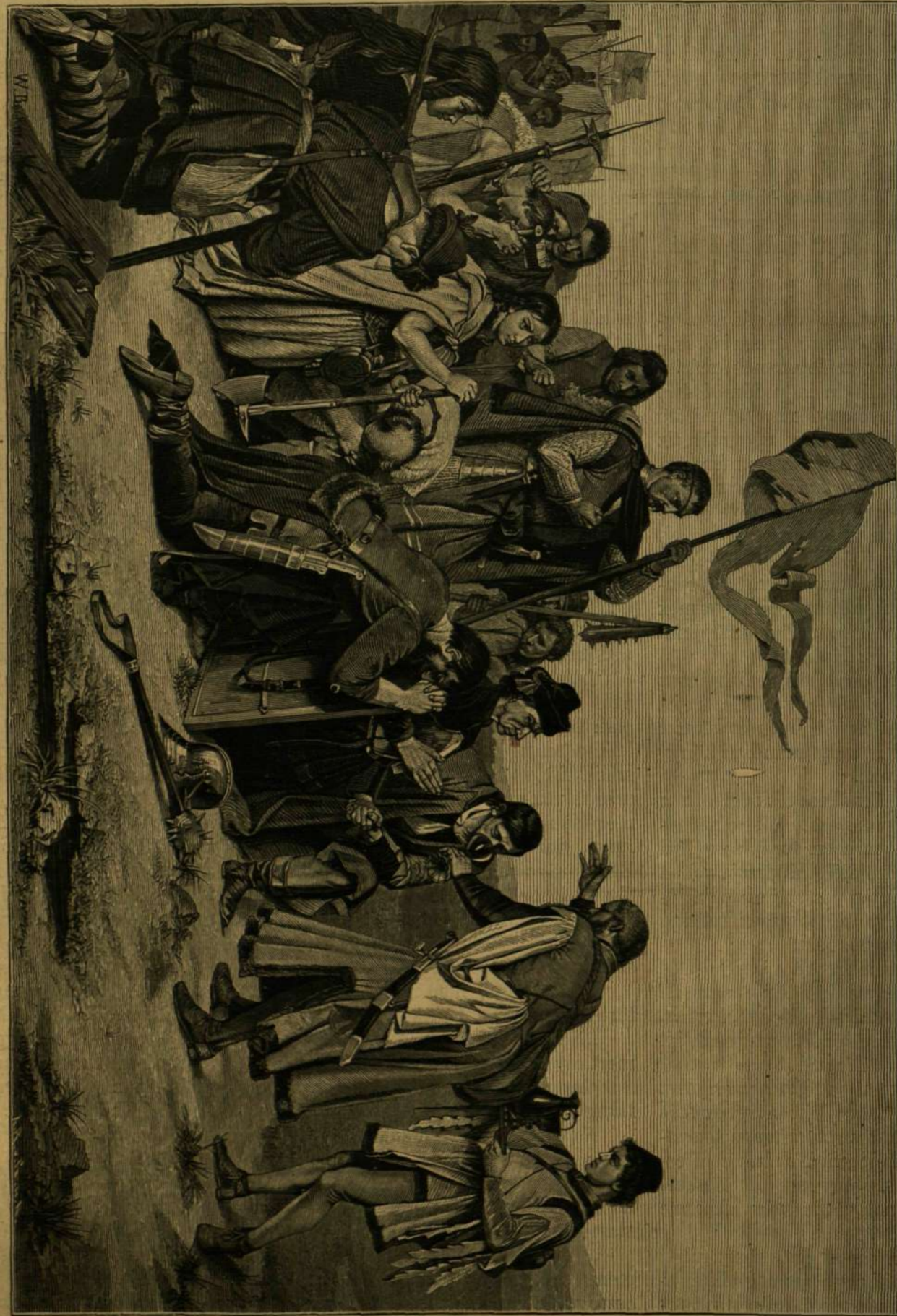
Az egész nép pártállást foglalt; a nemes és a polgár, város és falu, férfi és asszony — Husz mellett, vagy ellene; de közönyös nem maradt senki sem.

Venczel király gyenge ember vala. Még béke idején is erőtlén volt keze a kormánygyeplő

Nem fogott rajta. A főváros minden temploma huszita kézben volt, — cseh nyelven hirdették bennök a misét s a hívek lángtekintettel, mint egy-egy csatában, fogadták a szentelt kehelyből a megváltó véret.

A zürzavaros mozgalom, mely fölkaparta az országot, lassanként medret ásott magának, s a Trocnovi lovag Ziska és Husz Miklós várgróf kezében szervezett hatalom vált a túlesapongó nyers tömegekből.

Az ország minden részében támadtak predikátorok s mindegyik gyűjtött kisebb-nagyobb

HUSZITÁK URVACSORÁJA CSATA ELŐTT.

földi hatalom, az egyház és az állam csak szövetségre lépve remélt győzhetni ellene.

A pápa és a császár — egy tanár ellen. Zsinatot hirdettek Konstanczban, arra megidéztek a világháborítót, — miután Zsigmond császár (és magyar király) kiállította számára a személyét biztosító menedék levelet, — az meg is jelent, elfogatott s égő máglyán lelte halálát.

De a tanok, melyeknek vértanuja lett, nem égtek el vele. Csehország földje, a mely hazája volt, mintha csak az égő máglya tüzetől, egyszerre kétfelé szakadt, s a tátogó hasadékok egyik

számára; a közelgő orkánnal szemben pedig csak pelyhegy, — annyi sem. 1419-ben történt halálakor lázban volt egész országa. A pártok főnökeinél volt a hatalom s azok erős tudóval tudták szítani a nép szenvedélyének tüzet. A husziták örületes fanatizmussal rohanták meg a római papokat, templomokat, kolostorokat. Ezeket bevették, leégették, lerontották, amazokat a vízbe vetették. Tűzhalálért vízhalál, — mintha mindnyájan részeseek lennének próféták vesztében. Hiába voltak az engesztelő kiáltványok, hiába Prágára vetett átka az egyháznak.

esapatot maga köré. Emitt az ezer éves irodalom kultuszának szektája alakult, ott az adami-ták ülték éjjeli orgiáikat, majd ismét az örökké síró nikolaiták kérkedtek a titkos kinyilatkoztatás s az angyalokkal való közvetlen érintkezés dicsőségével, s míg itt megtagadták Krisztust, amott megtagadták a szentlélekistent, — amott az amositák tarták gyülekezeteiket, míg a „testvérek“, kik a huszitaság legjelentékenyebb felekezetét képezték, csendes visszavonultságban imádták istenüket, kiki a maga módja szerint.

AGARÁSZAT TÉLEN.

Az első fogás.

Hajtás után.

mivel az elfogatási parancsot csak ott lehet érvényesíteni. Tehát Fix is a „General Grant“ utasai közt volt, s itt megújította ismeretségét Passepartout-val, kiből azonban többé semmit ki nem vehetett.

Még tizenegy napi ut után, december 3-án a gőzös a sanfranciskói „aranykapu“ öblébe robogott be; Fogg Phileás pedig e percig egy napot sem nyert, sem vészett, a kiszámított uti tervhez képest.

Kalifornia fővárosában egy napot kelle tölteniök, mert hajnalban érkezvén oda, az egész Amerika szárazán átrobogó Pacific-vasut csak esti hat órakor volt indulandó. San-Franciskóban, időtöltés kedvéért egy választói népgyűlésbe keveredtek, a hol nagy keményen ment a dolog. Valami „Stamp őrnagy“ nevű durva yankee Foggba is belékötött, s a fejére mért csapást csak Passepartout fogta föl. Ebből kihívás lett, de Fogg időt nem tölthetvén, megígérte, hogy majd visszajő Londonból, hogy megvívhasson Stamp őrnaggyal.

A gőzelet a viharban.

UTAZÁS A FÖLD KÖRÜL 80. NAP ALATT.

A vasut este elindult s ők vele. Tengertől tengerig megy az óriási vonal, az Egyesült-Államok területét legszélesebb pontján metszve keresztül. Hossza 3786 mérföld. E hosszú utat a vasut 7 nap alatt teszi meg. Fogg tehát jogosan remélhette, hogy december 11-kén New-Yorkban a Liverpoolra induló gőzörsre ülhet.

A vonat egyenlő gyorsasággal robogott, éjjel-nappal. Végtelen területek maradtak el mögötte; majd festői, majd sivatag vidékek. Egyizben óriási bölény-csorda, legalább tizezer főnyi, állta útját a vonatnak, melyen nem lehetett áttörni — várni kellett míg szétszúrik, vagy elvonul; ez pedig három óráig tartott. De mégis jobb volt várni, mint egy néhány bölényt letiporva, végre is kisiklani engedni a vonatot a sinekről, s ezzel még több késedelmet okozni.

Passepartout a vonaton egy mormon előadásban vett részt; majd a nagy Sóstó vidékére ért, melyen tul hófödött sivatagon kellett átszáguldanok. Egy állomásnál néhány percze megállva, észrevették, hogy Stamp őrnagy is, kívül San-Franciskóban bajok volt, velők utazik

a vonaton. Utitársai Foggtól egyelőre elitkolták az őrnagy ott létét s azon voltak, hogy a két ellenség né találkozzék, nehogy újra összeszó-lalkozzanak s ez feltartóztassa Foggot. Azzal esalták meg, hogy whist kártyát hoztak a wagonba s úgy elfoglalták vele a szenvedélyesen játszó angolt, hogy ki se pillantott az ablakon.

December 8-kán érte el a vonat a két oceán közti vízvázalástót. Passe-Bridge mellett 7580 lábnyira a tenger színe fölött halad a vonat. Ez a legmagasabb pontja e lapályvidéknek. Még 2000 mfd volt hátra, az atlanti tengerig terjedő síkságon, átszöve az abba ömlő vizek folyásaival.

A Medicine-Bow állomáson megállították a vonatot. A folyamaton átvezető híd roskadozó állapotban volt, s nem mérték a vonatot ráereszteni. A tulsó parton segédvonatért sürgönyöztek, mely fölvegye az utasokat; de a folyó áradásban volt s csónakokon sem lehetett átkelni. Ekkor egy vakmerő vonatvezetőnek az az örült eszméje támadt, hogy a maximum-gyorsaság a

Óriási bölénycsorda állta útját a vonatnak.

haladó vonatnak ugyszólván elveszi a sulyát s így a roskadozó hidon is átmehetne. Az utasok közt mindjárt akadtak, a kik ezt kiszámították, párt keletkezett; a félénkek nem fejtettek ki elég ellenállást s egyszóval — az eszeveszett kísérlet megtörtént és sikerült. A mozdony gépésze először három mérföldnyire visszahajtott, mint az ugró, ki messziről szalad a kitűzött pontnak. Rémületes gyorsasággal rohant aztán előre. A pistonok huszat vertek egy perczen, a tengelyek füstöltek. Ugy szólván érezni lehetett, hogy a röpülve száguldó vonat nem is nehezedik a sinekre. A vonat, ugyszólván, átszökött egyik partról a másikra. A gépész csak öt mérföldnyire volt képes megállítani a vonatot.

(Folyt. követt.)

Egyveleg.

— A méterrendszer életbeléptetése óta Magyarország s társországainak kiterjedése látszólag nagyobb lett, t. i. a négyyszög kilométerek nagyobb számokat tüntetnek föl, mint a négyyszög mérföldök.

A magyar korona területének kiterjedése 1876-tól az új számítás szerint következő: Magyarország 225,441.55. Erdély 54,948.20. Fiume 19.57. Horvátország és Szlavonia 43,444.51. Összesen tesz 323,853.99 négyyszög kilométert. Az Ausztria területére vonatkozó számok következők: Alsó-Ausztria 19,824.17. Felső-Ausztria 11,996.70. Salzburg 7465.68. Stajermark 22,454.04. Karinthia 10,373.22. Krajna 9988.33. Triest 93.80. Görz és Gradiska 2953.28. Istria 4941.51. Tírol és Voralberg 29,326.81. Csehország 51,955.78. Morvaország 22,229.61. Szilézia 5147.53. Galiczia 78,496.77. Bukovina 10,451. Dalmácia 12,792.57; az összes osztrák korona tartományok tehát 300,190.90 négyyszög kilométert tesznek.

— A legrégebbi orvosi könyv. Ebers, német tudós érdekes felfedezést tett. Egy arab régi kéziratot talált egy mumia sírjában, mely kézirat az arab halála után, ennek családja dr. Ebersnek eladott. E kézirat 60 láb hosszú, egyetlen papyrus-levele irt fekete és vörös felirásokból áll, melyek jellege után következtetni lehet, hogy a kézirat Kr. szül. előtt 1500 évvel, tehát a mózesi korban készült. Ezen, most negyedfél ezredéves

Az új mérték.

Fővárosi téreza.

A napokban örömtől villogó szemekkel tapasztott be hozzám egy malkontentum barátom, a kinek bogarai közé tartozik reggelentként elimádkozni egy olyan ellenzéki miatyánkot, melyben többek között e fobás is előfordul: „Add meg nekünk az önálló vámterületet, független magyar bankot és nemzeti hadsereget, s szabadsít meg közös költségektől, új adóktól s deficitől. Amen!“

Nos ez a derék busmagyar, a ki rendszerint olyan savanyú képpel jár-kelek az utcán, mintha a keleti vasut részvényese lenne: ezuttal egészen ki volt véve szokott sodrából. A hogyan pezsgős pohár szélén szokott t-lhazbani a gyön-gyöző nedű: azonképen esattant ki belőle a széles jókedv. Azon kezdé, hogy szék alá dobta karicsnyokor vett kalapját, s körülánczolta a szobát. Meglepetten tekinték rá.

— Ember, te nyerted a hitelsorsjegyek főnyereményét!

Kicsinylőleg nézett rám.

— Főnyeremény?! Neveltség... Nincs semmiféle papírom adófizetésre intő czédulákon kívül. Hanem nem bánom: nevezük főnyereménynek! Csak hogy nem én nyertem, hanem az egész ország. Vége van a kormány s a szabadelvű párt uralmának! Éljen a szabadság! Éljen a haza! Éljen 1848!

S azzal elkezdte énekelni, harsány, lelkesült hangon: „Kossuth Lajos azt izente“...

Már most igazán megdöbbenve tekinték rá. Szegény fiu bizonyára megzavarodott. Nagyon szívére találta venni az ország ezer baját.

— De hát az isten szerelméért, mit jelentsen mindez! A láz beszél-e belőled, barátom!?

— Hogyan! Még veled szemben is magyarázgatásra van szükség? Pedig a dolog oly kézfelfogható. Január elseje óta ellenzéki lett az egész ország. Nincs többé kormánypárt. Megbuktatta a méter-mérték behozatala. S a mi legreménygerjesztőbb: országszerte a nők szitják legelőkeltebben az elégtelenség tüzet. Nem hallod riadni a boszankodás zaját kereskedésekben, mézárásokban, közpiacokon? A nők politizálnak s a kormányval szemben foglaltak állást. Most legyenek aztán új országgyűlési választások! Tiz emberét sem fogja behozni a kormány az új házba. Haha! A kiket az istenek büntetni akarnak, azokkal behozatják a méter-mértéket... Servus, rövidlátó! Megyek a dunaparti zöldséggiazzra, tanulmányozni a hangulatot...

A mulatságos ember elrohant.

Egy tekintetben persze igazat kellett adnom neki. Ha Majoros ügyefogyott apostolkodása már eddigelé kivívhatta volna azon eredményt, hogy a nők megkapták volna a törvényhozástól a választási jogot: kétségkívül ott találnók most őket a legszélsőbb ellenzék soraiban. Nekik gyűlt meg leginkább a bajuk az új mértékkel. A férfiak, a mennyiben nem kereskedők és piaci árusok, kevésbé vannak érdekelve a méter, liter és gram által. Könnyű lesz megbarátkozniok a vendéglőben az eddigi felmészely helyett a negyedrész literrel, vagy a meszely helyett a fél literrel. S mily könnyven megnyugtathatják lelkiismeretüket a esendes poharazás barátjai az új mértékkel! A ki eddigelé vaesorához öt-hat felmészely bort ivott, az most ugyannyi negyedrész literet fog inni. Igaz ugyan, hogy ez utóbbi csak kevéssel több egy felmészelynél. Öt-hat negyedrész liternél azonban a különbség mégis ki fog tenni egy felmészelyt. De ha valaki ennyivel többet iszik most mint azelőtt: bátran ráolthatja az új mértékre, ártatlanságban mosván kezeit.

Hanem a nők!

Rajtuk nyugszik a háztartás vezetésének terhe. Ők állítják össze a konyhai költségvetést, utalványozzák ki a piaci bevásárlásra szükséges összeget, s tesznek megrendelést mézárásnál, lisztkereskedőnél és fűszerárusnál. S most e hivatásuk teljesítésében szemben találják magukat az új mérték első tekintetre átláthatlannak látszó torlaszával.

Uramfia, mennyi gond, fejtörés, számolgatás, tévedés, zugolódás és mérgeledés! A férfiek agója új év óta nagyot emelkedett. Türelmetlenül várják hazajöttüket estenként, s addig nem bújhatnak paplan alá, míg csak töviről hegyre ki nem számították valamely vezérfonál nyomán,

hogy reggel egy font vesepeesenye helyett 56 dekagramot, negyedfél font liszt helyett 2 kilogramot, egy iteze tej helyett 7 deciliter és 4 lat thea helyett 7 dekagramot vásároljon a szakácsné. Ezzel azonban még nincs elhárítva a baj. A gazdasszonyok ugy találják, hogy az 56 dekagram hus kevesebb az egy fontnál s a 7 deciliter tej nem üti meg az itezét. Ez bizony megesik. Mézárós és tejesasszony szintén csak most sajátítják el az új mértéket, s ha csalódnak: nem saját házkokra teszik ezt. A rövidebbet a vásárló fel húzza.

Panninak vagy Jutkának néhány napig minden megrendelést papírra irtak föl. Hogyan is tarthatta volna eszében a kilogramot és dekagramot, a litert és centiliteret — „kányá vigye el, a ki kieszőlte!“ Öt-hat nap mulva azonban bizik már emlékező tehetségében, s váltig erősíti, hogy „írás“ nélkül is végére fog járni a megbízásnak. Tán röstelli is egy kicsit a esinös, kenyés eseléd, hogy bolha és mézárásokba czédulával kell ellátogatni, mint valami tacsó leánykának. Asszonya háromszor is elmondta neki, hogy másfél kilogram húst, egy liter tejet s tizenöt dekagram kávét vásároljon, visszajövet pedig 77 centiméter vásznat vegyen a rőfös kereskedésben.

A leány erősen bizik magában. Egész úton egyre ismételteti az „istenverte“ szavakat: kilogram, dekagram, liter, centiméter. Bizony még megbirkózik velük emberül. Meg is tartotta

pozgatásban, számításban, fejtörésben s éles polemiákban sehol sincsen hiány. A vásárló mindenütt megrövidítéstől tart, aggodalmaskodik, gyanuvál él, míg az eladó a decigramokkal és deciliterekkel maga sincsen még egészen tisztában.

Hanem a mi ninesen: lesz. Lassanként majd csak beletörődik közönségünk a méter-mértékbe, melynek lényeges előnyeit akkor fogja csak méltányolni, ha egyszer megbarátkozott már azzal gyakorlatilag is. Franciaországban nagy évnél tovább tartott, míg a méter-mérték teljesen meghonosult. Ennyi idő alatt, ha nem előbb, nálunk is meg lesz gyökerevze s átültetve a nép minden rétegébe. Jövő választásig ki fognak bekülni vele nőink is, s nem fogják miatta jakobinusokká tenni fejüket, atyáikat, testvéreiket. Tisza Kálmán és kormányja nyugodtan lehet. Ha egyéb nem, a méter-mérték nem fogja megbuktatni.

Borostyáni Nándor.

A bremerhaveni büntény elkövetője.

A bremerhaveni borasztó szerencsétlenség óta, melynek leírásával még ma is tele vannak a világ hírlapjai, Thomasnak, e hallatlan pokoli gonoszfélt elkövetőjének arcképe a nagy városokban majd minden kirakathat látható. E

THOMAS (King V. S.)

emlékezetében egytől-egyig. Nem is esett rajta egyéb baj, mint hogy a mézárásokban 77 centiméter húst, a fűszerárusnál egy liter kávét, a tejesasszonytól másfél kilogram tejet, a rőfös kereskedőtől pedig 15 dekagram vásznat kért. Mindenütt szemébe kaczagtak a nagyot piruló leányok, a ki üres kézzel tér haza.

Piaczon kofanyelvek áldják czifra szavakban a „mételty“-mérték „kigondolóját.“ Nem is volna jó dolga ily helyen annak, a kire ráfognak, hogy övé az új mérték behozatalának bűne. Valahány egész és fél badogliter van a piaczon: alighanem mind az ő fejébe repülne. A fővárosban, hol a kilogramot hamarosan már „kilá“-ra magyarosították, csak megleszünk valahogy az új mértékkel. Sokkal nehezebben fognak vele azonban boldogulni a vidéken.

A magyar nép ily dolgokban fölötté konzervatív. Szívósan ragaszkodik régi elnevezésekhez, ha mindjárt maga a tárgy, melyre az elnevezés vonatkozik, rég nincs is már forgalomban. Sok alföldi város piaczin a kofák még ma is „sájn“ forintokban, tallerek és huszakban számolnak, s nagy és kis itczével mérték eddigelé. Szinte látod a chaost, melyet ott az új mérték behozatala támaszt.

A fővárosban most még persze nem a gyakorlat, hanem a theoria szolgálatul az eligazodásra az új mérték labirintjében. Vásárló urnők és betűjártas szakácsok apró vezérfonallakkal és táblácskakkal kezükben keresik föl a mézárásokat, a fűszereket s a piacot. La-

kép legjobb korban levő, egészséges, és uriasan öltözött embert mutat. Széles vállak, kifejezett teljes arc, erélyre mutató áll, gondosan ápolt szakál, magas homlok. Csak pápaszemekkel folgyverkezett éles, átható szemei fejeznek ki valami zord, kellemetlen, visszataszító jellemet és indulatot. Mäskülömben talán el sem hinnék, hogy ez az ember volt az, ki aljas nyereségvágyból rettenetes pokolgépevel annyit ember életét szándékozott kioltani a hajón, csupán azért, hogy nagy összegekre biztosított hitvány holmikért sok pénzt kaphasson.

Olaszok már tudják, hogy Thomas, valódi nevén King Vilmos Sándor, szörnyettét, melynek véghezvitelére már évek előtt készült, valóban ördögies hidegvérrel és számíttással, egy rendkívül ügyes szerkezeti óraművel helyettesítette végére. Ez óramű készítője Fuchs bernburgi órás és műszerész volt, ki a pokoli gépet Thomas megrendelésére egészen jó hiszeműleg állította össze, azt híven, hogy megrendelő e találmányt amerikai selyemfonó gyáránál akarja értékesíteni. Az óramű ugy volt készítve, hogy egyszer mozgásba hozva tiz napig járjon s a tizedik napon egy ütőkalapácsot szabadsított el, a mely a selyemszövő székre alkalmazott szerkezetre zuhanva egyetlen ütésével 1000 selyemszálat vágjon ketté. A szövészekre való szerkezetet Thomas — mint mondá — maga fogja készíteni és helyére alkalmazni. Az óraműnek minden zaj nélkül kell vala lejárnia s bármilyen helyzetben biztosan és zavartalanul működnie,

Egy határozat hasznosított petit sor, vagy annak helye egyszerű ígátásnál 15 krajczár; többesórú ígátásnál 10 krajczár. Bélyegdíj külön minden ígátás után 30 kr.

HIRDETÉSEK.

Kiadó-hivatalunk számára hirdetőnyomatok elfo. ad. Bécsben: Haasenstein és Vogler Wallfischgasse Nr. 10, Mosse R. Seilerstätte Nr. 2 és Oppelik A. Wollzeile Nr. 22.

Fekete Bernát Magyarország első rendű műkereskedése és olajszinnyomatú képek raktára. ajánl beszerzés végett, aczélműszerveket, fényképeket, szobrokat, továbbá Európa leg híresebb festőinek eredeti jeit után olajszinnyomatú képeket fényes arany barokk-keretben foglalva és díszesen kiállítva, igen jutányos árakon és havi részletfizetésre. Rendelvények hozzájárul címzeve, vagy pedig utazó ügynökeim által kérotnék tetetni. Fekete Bernát könyv- és műkereskedése, Budapest Dorottya-utca 3. sz. 1358

Schunda V. J., magyar kir. udv. hangszergyáros, Budapest, IV. ker. magyar-utca 17. ajánlja mindennemű, saját műhelyében készült réz-, fa-, fuvó- és vonó-hangszereit, ugyazint mindennemű belföldi és valdóli olasz húzóknagyválasztékú raktárát. Továbbá az általa feltalált szabadalmazott czimbalmokat hangfogóval (Pedal) vagy a nélkül, a kiállítás szerint 50 frttól, 60, 80, 100, 150 egész 200 frtig jóállás mellett. Az elméleti-gyakorlati czimbalo-iskola Schunda V. J.-től megjelent saját kiadásában és kapható nála 3 frttól. 1522

MÓDSZERES ÚTMUTATÁS a tizedes törtek tanításához a méter-mértékek alapján és az ezekkel való számolási mód tanítók, szülők és nevelők számára. Irta Kordos Gusztáv. Ára füzve 60 kr.

Okolitsány Ilka a t. hölgyek figyelmébe ajánlja farsangi és bálí díszetek készítésére munkatérmet, hatvani-utca 3. sz. a. 1602. MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB!!! KÖLCSÖNKÖNYVTÁRA! BUDAPESTEN LAFITE és ELSNER bécsi-utca 6. sz.

Oca-készítmények évek során at bezobnyult, gyógyít gyorsan és sikeresen betegségeket a lélekzati szerveknek (I. sz. lapdacs), az emésztési szerveknek (II. sz. lapdacs és bor), az idegrendszer és gyöngeségeket (III. sz. lapdacs és oca-borsz.) Egy doboz v. üveg ára 2 ft. Kimerítő felvilágosítás ingyen a bérmentve a „szereszen”-hez címzett gyógytár által Mainzban. Raktárak Pesten: Török J., gyógyyszer., főraktár Magyarországra nézve. Temesváron: Pecher J., gyógyyszer. Prágában: Frlst József, gyógyyszer. Bécsben: Haubner Ede angol-gyógytár, Hof 6., főraktár Ausztriára nézve. 447

Fischer Péter orvosi műszer- és kötszer-gyárnok BUDAPESTEN, hatvani-utca 11-dik szám alatt. Ajánlja jól felszerelt orvosi műszerek, kötők, testgyógyászati gépek és orvosi rugyantaár-ruk raktárát, betegápolási és magán használatra. Nevezetesen sörvököt, lágyék, köldök és has-sérvek ellen, a tapasztalás szerint legjobbnak bizonyult szerkezet szerint, használati utatással azok alkalmazására egyszerűek, 3 frttól 6 frtig. Kettő ek 6 frttól 12 frtig. Megrendelésnél a medencze bősége kivántatik, valamint megjelölése a sörv jobb vagy baloldali voltának. Továbbá gőzbelegző, locsoló és öncésűrésző készülékeit, zuhanyzókat méhüvely-fecakendőre, valdóli Jeffrey-féle szájoskarakat, arany és ezüst betételt, torok-, tüdő-, és mell-betegek számára. Rughari-nyakat érkítágalások, dagadt lábak gyógyítására, szoptató-üvegeket csecsemők táplálására a legújabb angol és francia szerkezet szerint. PRAESERVATIVS, nagy választékban kapható, tuczonként 2 frttól 4 frtig. Arjegyzékek kívánatra megküldetnek. Megrendelések gyorsan és pontosan teljesítennek postai utárvétel mellett, s a czélnak netán meg nem felelő tárgyak készséggel kísérletnek. 1571

Az 6 Felsőge Ferenc József király által szabad. valdóli Aranym a patkányok házi és mezei egerek, vakondok és csótányok kiirtására, melyet után-kontárkodnak, de hamisítatlanul kapható Bécsben: Bortolotti M. szabadalom-tulajdonosnál, Neubaugasse, 70. sz. hová minden írásbeli megrendelések intézendők, és a hol ezek az összeg utárvétele mellett eszközöltetnek is. Raktárak Magyarországra nézve: Budapest: Schneider G., IV. belvárosi Lipót- és kalap-utca, 10. Arad: Ströbl Ferenc, Prünner V. S. Brassó: Hesseimer I. L. A. Felbertemplom: Harlach K. A. Győr: Kinderman János. Kaposvár: Politzer Rezsó. Kassa: Jermy K. A. Kolozsvár: Bokros Ádám. Marmaros-Szigeth: Papp Orosz. Maros-Vasárhely: Fogarasi J. Demeter Mohács: Preiszberger és Jerevics. Nagy-Becskerek: Haidegger A. Nagykanizsa: Rosenfeld Adolf. Pancsova: Tanner Fr. és Johannovics J. U. Pécs: Zsolnay Vilmos. Segesvár: Misselbacher és fia. Sopron: Müller P. Szathmár: Haller Otto. Szeged: Schwab Mór. Székesfehérvár: Pinkas Zsigmond. Szentes: Gunst Lipót. Temesvár: Lui és Hiesinger. Újvidék: Steffanovics L. Versecz: Fuchs Károly. Zimony: Johannovics D. Ára 1 nagy szelencének 1 frt, kicsinek 80 kr.

EPILEPSIE (nehézkör) levél után gyógyították dr. KILLISCH, különleges orvos által Németországban, Breida mellett (Sászországban). Már 8000-nél többen sikerrel gyógykezeltek. 1011

Legdivatosabb Cotillon-jelvények játékok és tánczrendek nagy választékban és legolesőbb áron kaphatók KANITZ C. papirraktárában Budapest, Dorottya-utca 12. szám. 1624

PRAESERVATIVS legfinomabb francia és angol gyártmány, tucztája 1-4 frtig. valamint mindennemű gummi czikkék sebészeti czélokra. Ziegler János Grácban, gummi-gyártmányok és gummi-áru különlegességek raktára.

Hölgy-ruhakelmék és gyönyörű SELYEMÁRUK legolesőbb forrása! HAMBURGER ADOLF női divatár-üzlete Budapest, koronaherceg-utca 8. Minták kérésre ingyen.

A FRANKLIN-TÁRSULAT magyar irodalmi intézet kiadásában Budapest (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvtáránál kapható: HAZÁNK ÉV LAPJAI. Magyarország történetének kortani átnézete 884-1849. Dr. KERÉKGYÁRTÓ ÁRPÁD, kir. budapesti tud. egyetemi tanár által. Egy vaskos kötet nagy 8-rét 696 lappal. Ára füzve 5 forint.

A kereskedelmi törvény magyarazata. Irta Dr. Schnierer Gyula kereskedelmi miniszteri osztálytanácsos, a kereskedelmi törvény tárgyalására egybehívott értekezlet volt szakelőadója. Első fele. A teljes munkának ára 2 frt 80 kr.

Cotillon-báli-czikkekről megjelent az idek sok újdonságokat tartalmazó kéjegyzékem, mely kívánatra ingyen és bérmentve, mindenkinek szivesen árküldetlek. Seefehlner J. L. a papir- és festékkereskedés IV. kigyó-utca 4 Budapest.

A FRANKLIN-TÁRSULAT magyar irodalmi intézet kiadásában Budapest (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvtáránál kapható: HAZÁNK ÉV LAPJAI. Magyarország történetének kortani átnézete 884-1849. Dr. KERÉKGYÁRTÓ ÁRPÁD, kir. budapesti tud. egyetemi tanár által. Egy vaskos kötet nagy 8-rét 696 lappal. Ára füzve 5 forint.

A kimaradhatlan ternonyeremény 3 számban. Sok év lefolyása alatt készült játéktervem által sikerült nekem a 90 számat úgy elhelyezni, hogy minden húzásnál 6 vagy 9 terno okvetlenül húzatik, azon kívül még sok ambo, tehát egy évre eső 26 húzáson keresztül 156 vagy 234 terno és megszámlálhatlan ambo jön ki. Ezen játékterv több sorozatra van felosztva, és egy líly sorozatnak ára csak 50 kr. o e. azonfölül minden vevő e vállalat becsületessége és alaposágáról meggyőződhetek. Huzott sorozatok kicserélődök az 50 kr. lefizetése mellett Kapható: Budapest, IV. ker. (belváros) kéményseprő-utca 2. sz. I. em. 4. ajtó. Levelek bérmentve küldendők; felelet reményében helyben 8, vidékre 15 kr. posta-bélyeg, s vétel esetén egy-egy sorozatért 50 kr. melléklendő. V. U. 1594. A ternojátékterv kiadója.

Wissnyey Gyula váczai-utca 11-ik szám, ajánlja dúsan kiállított bálí és menyasszonyi ruháit 25 frttól 30 frtig, nem különben fejtörök és legyezőket legjutányosabb árakon. LATZKOVITS A. Budapest, váczai-utca 18, „Nemzeti szálloda” épületben ajánlja a farsangi idényre férfi-dívat és női pipere raktárát, különösen: legkitünőbb minőségű chiffon-ingeket darabját 2 frttól kezdve egész 3 frtig, kékölök 4 frttól 5 frtig, gallérok 2.40, 2.80 kr tucztáj. Prágai gla 6-kesztyűk 1 ft. Nők számára 3 gombbal 1 frt 10 kr. Szövött álló ingek izradás ellen 90 krtól 1 forintig. 1614

A FRANKLIN-TÁRSULAT magyar irodalmi intézet kiadásában Budapest (egyetem-utca 4-ik szám a.) megjelent és minden könyvtáránál kapható: LIDÉRCZ-NAPTÁR 1876. szököévre. Kalandok, bűnesetek, tündéreggek, csodástümenények stb. gyűjteménye. Számos képpel. Tizenötödik évfolyam. — Ára 60 kr.

LUKOVITS JÓZSEF 1849 óta fennálló 1461 fűszer-, thea-, rum- és bor-kereskedése Budapest, az ország-út és cukor-utca sarkán. Utárvét mellett küld szét. 1 font legfinom. cukor ára süveg: 1 font zománcolt thea-szelencz száma —28 cze melange-thea tartalommal 2.50 1 fin. cuk. süveg száma —27 mal 2.50 5 legfin. Cuba-kávé 4.80 ugyanaz 1/2 fnt tartalommal 1.50 5 „ „ mokka arabia kávé 4.50 1 pnt bunnálí rumtartal. 1. — 5 „ „ ceylon kávé 4.50 1 „ cuba rumtartal. 1.60 5 „ „ arany jáva kávé 4.50 1 „ valdóli jamaika rum 2.10 5 „ „ ered. 4.20 1 „ „ legfin. jamaika r. 2.80 5 „ „ legfin. rizs —.80 1 font csokoládé 60-80 kr 1.20 5 „ „ finom rizs —.70 1 „ thea sütemény 1. — 5 „ „ közpészter rizs —.50 1 „ thea vagy Gyermek 1. — 1 „ orosz thea 2-3 ft 1 „ készült 40 1 „ fin. melange thea 3-4 ft 1 „ suly régi fontban azaz 32 lat értepeco virág-thea 5-6 ft 1 „ tétőlki. Ezenkívül ajánlom még mindennemű pezsgő-, asztali- csemegeboraikat, Milly- és Flora-gyertyákat, Liebig-féle huskivonatot, s minden az e szakba vágó árucikkeket. Az utolsó pósta vagy vasuti állomás pontos feljegyzése kérérik. Tisztelettel Lukovits József.

Legjobb karwini szalonszén kapható: Csáki Bálintnál; irodája: Haas-féle palota; raktára: magyar királyi államvaspálya temető felölí udvar. Fontos minden gazdaságra nézve. A legújabb és legezdeszerűbb tengeri-morzsolók, melyek segítségével egy egyn meg erőltetés nélkül, egy nap alatt 10 mért morzsolhat; ára csak 7 ft. Eppen ugy ajánlom a gazdagon felszerelt vasbutor és takaréktűzhely-raktáratom és vas métemérték-rőföket a legjutányosabb árakon. Feiweil Lipót. Gyár és raktár: Budapest, síp-utca 22. szám saját házában. Képes árjegyzékek ingyen.

HONVÉD-NAPTÁR 1876-ik szököévre. (Együttal katonai naptár.) A magyar nép számára szerkeszti ÁLDOR IMRE. Számos képpel, és egy nagy czimképpel. Kilencedik évfolyam. — Ára 60 kr. Szabadelvüparti Naptár 1876-ik szököévre. Szerkeszti Deák Kálmán. Képekkel. Első évfolyam. — Ára 50 krajczár.

Bámulatos olesó!! Grossmann József Budapest, király-utca 27. a magyar koronához ajánl legújabb női ruhászövetek 25-30%-al olesobban mint bárhol és pedig: 1427 Csíkos és kockás ruhászövetek előbb most csak 35-40 kr. 25-30 kr. Angol lástra és diagonál 40-50 „ 30-35 „ Gyapjú ripák minden színben 50-70 „ 35-55 „ 7/8 széles ánnell sima és kockás 1.50-1.80 „ 1.20-1.30 „ 3/4 fekete terno 90-1.50 „ 60-1.10 „ 3/4 női posztó és cheviot 2.00-2.50 „ 1.50-2.00 „ Fekete noblesse 1.60-2.50 „ 1.10-1.20 „ Csíkos mosható selyem 1.30-1.60 „ 90-1.20 „ Legnagyobb választék téli kendők és long shawls-okból. Egyszeremen ajánlom nagy raktáratom rumburgi, crena- és cernavászomból, 30 és 35 rőfös ágy- és asztaltalczmék, chiffon, gyapjú- és rips-terítőkötöl: fehér és színes függönyekem, ugyazint minden a szakba vágó czikkeket, rendkívül olesóra leszállított árakon. Vidéki rendelvények pontosan eszközöltetnek és minták bárhová ingyen a bérmentve küldetnek.

Legfinomabb hintó és koci lámpák, legszabba kalleztek, a legjobb kávépékek és gyorsforralók, kávépörkölő és daráló, fényezett vizkannák és deszkák, fürdő- és álló-kádák s az általában nélkülözhetetlen méter-ár-mértékek bádog és rézből, ugyazint minden a bádogos szakmába vágó czikkeket bámulatos oleson kaphatók REICK 8-nél Budapest, kerépesi-út 1-50 szám alatt, a „Nemzeti színházal” szemközt. Helybeli és vidéki rendelvények gyorsan és pontosan eszközöltetnek, ugyazint javítások elfogadtatnak. 1516

KOSSUTH-NAPTÁR 1876-ik szököévre. Szerkeszti HONFI TIHAMÉR. Számos képpel. Hatodik évfolyam. — Ára 40 kr. NEVESSÜNK! Uj humorisztikus naptár. Képekkel illusztrálva. Hetedik évfolyam. — Ára 40 kr.

A LEGÚJABB HÁZI TITKÁR. Első rész: MAGYAR LEVELEZŐ. MAGYAR ÖNÜGYVÉD Elméleti és gyakorlati vezérkönyv a közéletben előforduló mindennemű levelek helyes szerkesztésére. Második rész: elméleti és gyakorlati tanácsadó és utmutató a polgári életben leginkább előforduló jogügyletek elintézésére; továbbá az államfő, az államkormány, s a közigazgatási és a bírói hatóságoknál ügyelők segél nélkül benyújtható mindennemű folyamodványok, kérelvények, panaszok, felelőbeszések, valamint a jogügyleteket tárgyazó magán-okiratok és beadványok fogalmazására és szerkesztésére vonatkozólag több szárazra menő magyar és német szövegű irománypéldával ellátva. Minden osztálybeli honpolgárok használatára írta TÓTH LAJOS, községi válogató, Pestmegye volt tisztí ügyvéd. Harmadik, egészen átdolgozott s az időközben hatályba lépett újabb és legújabb hazai törvények alapjáú kiegészített és jelentékenyen bővített kiadás. (Nagy 8-adrét, 412 lap.) — Ára füzve 2 frt 60 kr. (Nagy 8-adrét, 504 lap.) — Ára 2 frt 40 kr.

A „NÉP ZÁSZLÓJA” NAPTÁRA. 1876-ik ső köévre. A magyar nép számára szerkeszti ÁLDOR IMRE. Képekkel. Nyolczadik évfolyam. — Ára 40 kr. Simons Tivadar. AZ ÖS-RÓMAI IDŐKBŐL. Korrajzok Fordította BÜS VITÉZ. Ára füzve 50 kr.

HELL F. P. ajánlja nagy választéku raktárát férfi, női s gyermek kész fehéreneműkben, minden szövött áru s uri divat-cikkben legelőször szabott árakon. Minden leltári rendelő utáni különös figyelemmel szigorúan kiadásigazgatás rajta legjobban teljesítetik. Munkájuknak megismerésére s részletekért: Csomagolást nem számítok. Minden nem tető darab kiderített vagy kiderítendő árát az ár táblázatból. Legjobb minőségű készletek.

Urak részére:
 Rendeléseknél kérem a galériához.
 Ingek angol chifonból minden formában, de most legkeresettebb a 3-szoros sima mellű, mely legdivatosabb s edzésre is alkalmas; darabja 1.40, 1.65, 2.40, 3.50, 4.50, 5.50, 11.50, 13.17, 20, 22.80.
 Szines perkalból legújabb mintákban darabja 1.50, 2.25, 2.50, 6 darab 8.50, 11.50, 12.80, 14.20.
 Szines angol oxfordból legújabb mintákban galériával, drbjja 2.25, 6 darab 12.80, 2 külön galériával, drbjja 3.50, 6 darab 21.60.
 Ingelek galériával, drbjja 60 kr. 6 drb 3.25.
 Lábravalók vászonból minden formában: drbjja 1.50, 1.75, 2, 2.25, 2.50, 3, 6 darab 8.50, 10, 11.50, 12.80, 14.20, 17.
 Térszövött gyapjú alsó mellények, salsó nadrágok, vékony vagy vastagabb drbjja 1, 1.30, 1.50, 2, 2.50, egész 5 frt.
 Félharisnyák szövött köteggel fehér 2.50, 3, 3.50, fehér vagy csilkos 4, 4.50, 5, 5.50, egész 10 frt.
 Gyapjú szövött vékony vagy vastagabb, köteggel 5, 5.50, 6, egész 12 frt.
 Gallér és kezelők legfinomabb, legújabb divatú mintákban, 1 köteggel szép dobozban 2.50, készülő 4, 4.40, 5.25.
 Zsebkendők, egész fehér vagy szines széllel, köteggel 2.40, 3.00, 4.20, 5, 5.50, 6 egész 15 frt, fehér selyem drbjja 90 kr.
 Legújabb nyakkötők selyemből, keskeny 14 kről, 1 frt, széles 20 kről 3 frt, kész nyakkötők minden formában 40 kről 6 frt, nyakcsokrok 12 kről.
 Nyakcsokrok drbjja 80 kr, kendők 1.20-tól 5 frt.
 Angol plaidok drbjja 7.50, 8, 10, 12 frt, plaid-szj 6 kr.
 Kautsebuk-képenyeg drbjja 8, 9 frt.
 Kesztyűk kitűnő glacie, párja 1.15, szarvasbőr 1.20, 1.30.
 Tőrűkötők beszeve, köteggel 5-15 frt.
 Ruganyos nadrágtartók 70, 96 kr, 1, 1.20, nadrágszíj 25 kr.
 Esernyők 2-15 frt.
 Mell-kezelő s gallér-ingamok csont vagy broncból nagy választékban, szép mellűk, nyakkendőgyűrűk, fésűk, fogkefe, szappan és illatszerek.
 Fiúk részére kesztyűk, nyakkötők, zsebkendők.
 Szines kanavászok vége 8 frt, 8 frt 50 kr., 9 frt, 9 frt 50 kr., kávé-abrosz 2 frt 50 kről, kávékendő köteggel 2 frt 10 kről, csipke-függöny egy ablakra egy pár 5 frt 50 kről 15 frt, függöny-bojtok párja 60 kről, ágycserzők 4 frt 50 kről Chifon rófa 20, 22, 25, 28, 30, 34, 40, 48 kr, mindennemű fehér s szines barhent s fanell, szines perkalok, pamut s selyem-bárony, csilkos barhent rófa 25 kről, pihérbent rófa 24 kről, szines ruha barhent rófa 25 kről, fűzősönyeg rófa 40 kről. Fővárosi minden **50% kedvezmény** készletek, hímzés-neműk és hűtés-szövetek, díszítések, díszítések, szalagok s rövid árak, pottandók, 4 szias fehér s szines gyűrűkötő pamut gyári áron s királykötőzárak.

A FRANKLIN-TÁRSULAT
 magyar irodalmi intézet kiadásában Budapesten (egyetem-utca 4-ik szám)
 megjelent és minden könyvárusnál kapható:

Protestans uj képes naptár
 1876-ik szököévre.

Szerkesztette **DÜZS SANDOR**, tanár.
 Ara 50 kr.

TARTALMA: — Naptár. — Bélyegekről. — Bonyhay Benj: Ó év estéjére. — Dúzs Sándor. Prot. egyházi krónika a múlt évről. — Radvánszky Antal (arcképpel). — Csengely Gusztáv. Caraffa. — Egy vasuti kaland. — Gönczy Pál (arcképpel). — Botlik urf. Zschokke után Dömötör J. — Vázlatok a nagykőrösi ref. egyház és iskola múltjából. — Elekes Károly (arcképpel). — A takarékoság. — Faluhelyi Gábor. Az assyrok romlása. — Laki Dániel. Az északi sarkvidéki expedíciók. — A soproni tanítóképzede (képpel). Kőrödy Sándor. Mózes a Nebón. — Protestáns egyházi tiszt. névtár. — Tanodai névtár. — Országos vásárok.

IPAROS-NAPTÁR
 az 1876-ik szököévre.

Szerkesztette **GELLÉRI MÓR**, az "Alföldi Ipari" szerkesztője.
 Számos fametszettel.
 Első évfolyam. — Ara füzve 50 krajczár.

Tartalma: Naptári rész. — Bélyegekről. — Az iparszabadság és a hazai iparosok. — Házi iparunk. — A közkereseti szövetkezetek. — Az iparkiallítások, tekintettel az 1876 évi országos (szegedi) ipar-, termény és állatkiállításra, (a kiállítási bizottságny elnökének arcképpel). — Az iparos házi tanácsadója. — **Arcképek-csarnok.** — Mudrony Soma. — Bakay Nándor. — Streitmann József. — Bede György. — Krémer Ferencz. — Nevezetes hazai gyárak. — A Gschwindtféle arszgyár. — A herendi porcellángyár. — Schön F. zsinór és paszománygyára Budapest. — A szegedi gyártelep. — A borsodalmoskői gőzmalom (képekkel). — **Csarnok.** — Tisz-elem a csizmadia-czélet. — Páris és a házaló ipar, a XVIII. században (32 képpel). — A majsstram felesége. (Humorosz.). — Az iparosok és a fényűzés a múlt század elején. — **Függelék.** — Miként kell a húst legmentesen elzárva kereskedésbe hozni. (5 képpel.) — Országos vásárok. — Selyem vásárok. — Naptári érestitő 1876. évre.

KÖZSÉGI JEGYZŐK
NAPTÁRA és ÉVKÖNYVE
 1876-ik szököévre.

Második évfolyam. — Ara 1 frt.

TARTALMA: — Naptár. — Bélyegekről. — I. közigazgatási rész. — Dr. Fésűs György. A szegényügy és a szegényügyi törvényhozás Magyarországon. — A magyarországi városok eredete és fejlődésének első korszaka. — II. Jogismertetési rész. — A kézbőljáról. — A polgári házasságról Dr. Dárday Sándor-tól. — A család-tanok és annak jövője hazánkban. Zilinszky Imre-től. — A végrendeletek felvétele. — III. Gazdasági rész. A spárta-nővény (nyúdlányok, vajna) okserűi természet. — A legújabb adatok nyomán írta Kozlány Nándor. — Országos vásárok.

István bácsi naptára
 vagyis

családok házigazdáknak és gazdaszanyoknak, népnevelőknek, helységi előljáróknak, iparosoknak és földmivelőknek való
képes kalendárium.
 1876-ik szököévre.

Alapítá Mayer István, szerkeszti Kóhalmi Klinstein István, tanár.
 XXI-ik évi folyam. — Ara 50 kr.

TARTALMA: — Naptár. — Bélyegekről. — I. Az erkölcsi világ. — A párisi Montmartre-on emelt szent szív templom (képpel). — Kubik F. Az ember eredetéről. — Varga M. Ha a gyökér szent, az ágak is azok (elbeszélés). — Az örült anya (elbeszélés). — Toman J. Az egyház és hazánk. — II. A házigazdák és gazdaszanyok naptára. — A szállóművelés egy új módja. — Néhány szó a tojások mesterséges ki-költéséről (ábrával). — Hasznos tudnivalók. — III. Népevelők naptára. — Steinberger F. Xaveria. — Öveges László (arcképpel). — Ki nevelti és kitanítja a gyermeket? — IV. Történelmi naptár. — Madarász Elemér. Vak Béla (koszorozott ballada). — Nyitra város. Duaszky után (képpel). — V. István bácsi a hazában és a nagyvilágban. — Végfolyó és Végfolyó (képekkel). — A bükövidi vagy csángó magyarok (képpel). — VI. A természet és ipar világából. — Miként kell a húst legmentesen elzárva kereskedésbe hozni. — A pulyka és lúd tenyésztéséről. — Jégképződés. — VII. Tréfák mezeje. — Országos vásárok.

Előfizetési feltételek: **VASÁRNAPI UJSÁG** és **POLITIKAI UJDONSÁGOK** együtt: egész évre - 12 frt, félévre - 6 *
 Csupán a **VASÁRNAPI UJSÁG**: egész évre - 8 frt, félévre - 4 *
 Csupán a **POLITIKAI UJDONSÁGOK**: egész évre - 6 frt, félévre - 3 *

3. szám. — 1876. Budapest, január 16. XXIII. évfolyam.

A FRANKLIN-TÁRSULAT
 magyar irodalmi intézet kiadásában Budapesten (egyetem-utca 4-ik szám)
 megjelent és minden könyvárusnál kapható:

Verne Gyula érdekes iratai
 magyar fordításban.

Utazás a föld körül.
 Nyolcz nagy képpel illusztrálva. Ara füzve 2 forint.

Utazás a holdba és a hold körül. «Te la terre à la lune» és «Auteur de la lune» című művek után. — Ara borítékba füzve 1 frt 20 kr.

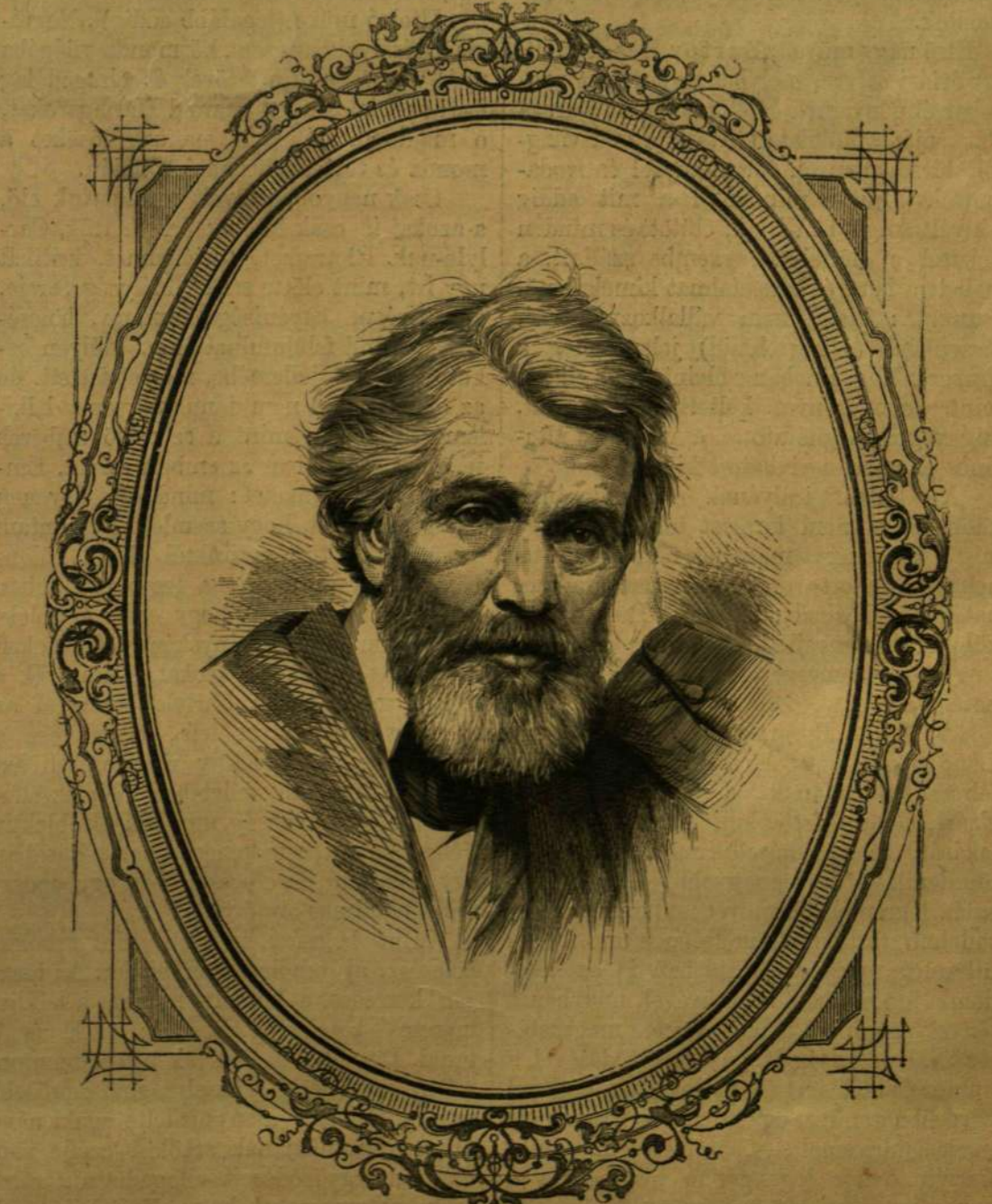
Három orosz és három angol kalandjai. Ara képes borítékba füzve 2 forint.

Öt hét léghajón. Utazás Afrikában. «Cinq semaines en ballon» című mű után. — Ara képes borítékba füzve 1 frt 20 kr.

Utazás a tenger alatt. 27 nagy díszes képpel illusztrálva. Ara füzve 2 forint.

Történelmi ADOMÁK és JELLEMRAJZOK.
 Ara füzve 50 krajczár.

anya a legmesebb s legvallásosabb nők s anyák egyike, a minők vannak minde-nütt, de sehol sem többen mint Skóciában. Ily szülők hatása vetette meg Carlyle jellemének alapjait. Szülői a papi pályára szánták, de mikor a közép-tanodát Annan-ban kitanulta s 15 éves korában az edin-burghii egyetemre ment, csakhamar észre-

CARLYLE TAMÁS.

CARLYLE TAMÁS.
 A múlt év december 4-kén töltötte be élete nyolczvanadik évét Anglia, sőt az egész világ legnagyobb íróinak egyike: Carlyle Tamás, a chelseai böles, a mint őt tisztelő és hálás nemzete s kortársai elnevezték. Bármily ritka esemény a különben is ritka igazi nagy szellemek körében, Anglia nem ünnepelte zajos és fényes ünnepekkel nagy írója nyolczvanegyedik születése napját. Az angol irodalomnak mintegy 150 jeles és kitűnő munkása, köztök a kor elsőrangú írói mind, egy tisztelő irat mellett küldék meg az ünneplőnek e nagy nap emlékére veretett arany érmét; s németországi tisztelői, köztök a legkitűnőbb költők, bölcselek és történet-írók, távirati uton üdvözölték a nagy író-t és böleset. Ennyi mind az, a mi külső megtisztelésére történt. Nem a tisztelet hiányából, mert soha élő író nagyobb tisztelet és elismerés nem környezett mint Carlyle Tamást. A fényes és zajos ünnepek egy szerien azért maradtak el, mert tudták, hogy neki terhére volnának, a ki semmit sem új inkább, mint a nyilvános ünneplést. Hogy nagy napját csak csöndben, csak a szivekben ünnepték: az is tiszteletből s gyöngéd kiméletből történt.

Valóban nincs is író, a ki hazája s az egész mivel világ tiszteletét és háláját inkább megérdemelné, mint Carlyle Tamás. Nemesak mert a legnagyobb elmék egyike, hanem — és főképp — erkölcsi magas-ságáért, mely műveiben oly mértékben nyilatkozik, mint — a biblián kívül — talán egy más munkában sem; a komoly és szigorú s mégis emberszerető bölesé-szetért, mely az ő munkáit a legmagasabb színvonalra emeli, melyen irodalmi művek valaha állottak.

Mi csak egy rövid életrajzi vázlattal adózhatunk szellemének. S egyébiránt külső élete oly egyszerű, hogy alig egyéb munkássága adatainak följegyzésénél.

Carlyle Tamás 1795 december 4-kén született Ecclefechan faluban, Skócia Dumfriesshire kerületében. Apja szigoruan vallásos, értelmes, komolyan gondolkodó, rendtartó és tapasztalt gazda ember volt, a kit a vidéken orákulumnak tartottak;